

Modulis Nr. 2 - Teigiamas požiūris ir elgsenos pokyčiai - keturios „GreenComp“ kompetencijos

1. Įvadas į temą

Darnaus judumo mieste sąvoka atskleidžia veiksnius, skatinančius miesto gyventojų kelionių elgsenos pokyčius siekiant tvarumo (Brůhová Foltýnová ir kt., 2020; Sá ir kt., 2022). Siekiant sumažinti išmetamų teršalų ir triukšmo poveikį sveikatai ir aplinkai, ieškoma būdų, kaip paskatinti ekologiškus keliavimo būdus, pavyzdžiui, vaikščiojimą pėsčiomis, važiavimą dviračiu ar naudojimąsi viešuoju transportu. Vis dėlto dažniausiai dėmesys skiriamas transporto planavimo paradigmos pokyčiams ir klausimams, susijusiems su transporto ir judumo infrastruktūra, siekiant kokybiško ir tvaraus judumo mieste. Tuo tarpu labai svarbu formuoti teigiamą požiūrį į tvarų elgesį ir keisti mąstyseną, sudarant sąlygas gyventi taip, kad būtų skatinamas tvarumas, mažinamas ekologinis pėdsakas ir ugdoma sveika visuomenė.

Šiuo tikslu 2022 m. buvo sukurta Europos tvarumo kompetencijų sistema „GreenComp“, kuri yra vienas iš Europos žaliajame kurse numatytų veiksmų. „GreenComp“ tikslas - ugdyti tvarumo mąstyseną, padedant žmonėms įgyti žinių, įgūdžių ir nuostatų, kad jie galėtų mąstyti, planuoti ir veikti su empatija, atsakingai ir rūpindamiesi mūsų planeta. Atsižvelgiant į tai, akivaizdu, kad tvarumo kompetencijų rinkinys turėtų būti įtrauktas į švietimo programas, kad padėtų mokiniams ugdyti įgūdžius, žinias ir požiūrį, būtinus mąstyti, planuoti ir veikti rūpinantis kitais ir aplinka. Vis dėlto tvarumo gebėjimų ugdymas neturėtų apsiriboti vien formaliuoju švietimu. Saviugda ir mokymasis visą gyvenimą yra pagrindiniai veiksniai, užtikrinantys visuomenės sąmoningumą ir ekologinį judėjimą. Tvarumo kompetencijos ugdymas turėtų virsti ilgalaikiu aplinką tausojančiu elgesiu, padedančiu žmonėms priimti ekologiškesnius sprendimus, pagrįstus tvarumo principais, ir įsitraukti į ekologiškesnį elgesį įvairiomis aplinkybėmis, taip skatinant darnų judumą mieste.

2. Mokymosi tikslai ir rezultatai

Šiame modulyje supažindinama su „GreenComp“, Europos tvarumo kompetencijų sistema, ir apžvelgiamos mokymosi teorijos, kad besimokantysis galėtų pasirinkti tinkamiausią mokymosi metodą ir savarankiškai ugdytis tvarumo kompetencijas.

Modulio tikslai:

- apibūdinti „GreenComp“ - Europos tvarumo kompetencijų sistemą;
- pateikti pavyzdžių, kaip taikyti „GreenComp“ darnaus judumo mieste praktikoje;
- pristatyti įvairias mokymosi teorijas ir paaiškinti jų požiūrių kilmę;
- skatinti požiūrio ir elgsenos pokyčius siekiant darnaus judumo mieste.

Mokymosi rezultatai

Baigę šį modulį, besimokantieji gebės:

- kritiškai įvertinti tvarumo kompetencijas, kurias reikėtų ugdyti siekiant įgyti žinių, įgūdžių ir nuostatų, susijusių su darniu judumu mieste;

- pasirinkti tinkamus mokymosi metodus darnaus judumo mieste kompetencijoms ugdyti;
- savarankiškai parengti kompetencijų ugdymo planą;
- inicijuoti savo elgesio pokyčius, susijusius su darniu judumu mieste, ir toliau taikyti juos kasdieniame gyvenime.

Bendras poveikis

Sėkmingai baigę šį modulį, besimokantieji bus įgiję žinių apie kompetencijas, reikalingas darnaus judumo mieste koncepcijai praktiškai įgyvendinti. Be to, dalyviai sužinos apie įvairius mokymosi metodus ir galės pasirinkti jiems tinkamiausius. Pasiūlant gaires, kaip ugdyti požiūrį ir keisti elgseną taikant darnaus judumo mieste praktiką, šiuo moduliu bus padedama jiems tobulėti asmeniškai.

3. Mokymosi turinys

1 skyrius. - Literatūros apžvalga

1.1. „GreenComp“: Europos tvarumo kompetencijų sistema

Kompetenciją sudaro kontekstui tinkamos žinios, įgūdžiai ir psichosocialiniai veiksniai (pvz., bruožai, nuostatos ir motyvacija), kurie lemia asmens elgesį. Kontekstas apibūdina sąlygas, kuriomis gali būti pademonstruota kompetencija.